

UPRAVLJANJE POSLOVANJEM PODUZEĆA AXEL UZ PIVOT TABLICE

Pavić, Marin

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:781847>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-01**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

UPRAVLJANJE POSLOVANJEM PODUZEĆA
AXEL UZ PIVOT TABLICE

Mentor:

Izv.prof.dr.sc. Marko Hell

Student:

Marin Pavić

Split, kolovoz, 2020.

SADRŽAJ

1. UVOD	4
1.1. Predmet i cilj ovog rada.....	4
1.2. Metode rada	4
1.3. Struktura rada	5
2. OPĆENITO O PODUZEĆU AXEL, MICROSOFT EXCEL-U I PIVOT TABLICAMA	6
2.1. Knjižara „Axel“.....	6
2.2. Microsoft Excel	7
2.2.1. Pivot Tablice	8
2.2.2. Korisničko sučelje Pivot Tablice.....	9
3. KONTROLIRANJE I RAČUNOVODSTVENA IZVJEŠĆA	11
3.1. Kontroliranje kao jedna od funkcija menadžmenta	11
3.2. Računovodstvena izvješća.....	11
3.2.1. Račun dobiti i gubitka	12
3.2.2. Izvještaj o novčanom toku	12
3.2.3. Bilanca.....	13
4. MIŠLJENJE VLASNIKA O TRENUTNOM STANJU PODUZEĆA	14
4.1. Mišljenje vlasnika o prihodima	15
4.2. Mišljenje vlasnika o rashodima	15
5. MICROSOFT EXCEL PIVOT TABLICE.....	16
5.1. Računovodstveni programi u hrvatskoj i svijetu.....	16
5.2. Primjer korištenja Microsoft Excela u svrhu praćenja financija/računovodstva.....	19
5.3. Prikaz poslovanja knjižare „Axel“ putem Microsoft Excela	22
6. ZAKLJUČAK	27
7. LITERATURA.....	28

8.	SAŽETAK.....	30
9.	SUMMARY.....	31

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj ovog rada

Cilj ovog rada je predstaviti poslovanje poduzeća Axel u proteklim godinama te omogućiti vlasniku što detaljniji i jednostavniji uvid u financijsku situaciju poduzeća, a program u koji to može omogućiti je Microsoft Excel preko pivot tablica. Svaki teorijski primjer će biti potkrijepljen primjerom iz prikazanog poduzeća te će biti objašnjeni koraci izrade pivot tablica. U radu će biti opisano i mišljenje vlasnika o poduzeću, prihodima i rashodima po mjesecima i sl.

1.2. Metode rada

Metode koje su se koristile za izradu ovog rada su :

- Metoda dedukcije – sustavna primjena deduktivnog načina zaključivanja u kojemu se iz općih sudova izvode posebni i pojedinačni zaključci.
- Metoda indukcije – vrsta posrednog zaključivanja od pojedinačnog ka općem.
- Metoda kompilacije – preuzimanje tuđih rezultata, odnosno tuđih opažanja, stavova, zaključaka i spoznaja.
- Metoda deskripcije – jednostavno opisivanje ili očitavanje činjenica, procesa i predmeta u prirodi i društvu te njihovih empirijskih potvrđivanja odnosa i veza, ali bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja.
- Metoda analize – postupak znanstvenog istraživanja raščlanjivanjem složenih pojmova sudova i zaključaka na njihove jednostavnije sastavne dijelove i elemente.

1.3. Struktura rada

Ovaj rad se sastoji od 4 dijela, a to su : uvodni dio rada, teorijski dio, obred primjera i zaključak na kraju. Teorijski dio rada podijeljen je na 3 dijela koja opisuju općenite podatke o poduzeću koje će se opisivati u radu te također o Microsoft Excel-u i o Pivot tablicama. Teorijski dio obuhvaća sve podatke i o računvodstvenim izvještajima i kontroliranju. Obuhvaća i mišljenje vlasnika o trenutnom stanju poduzeća na tržištu. Obred primjera se odnosi na izradu i korištenje pivot tablica na stvarnom poduzeću, u ovom slučaju to je poduzeće Axel. Zadnji dio je zaključak koji povezuje čitav rad i daje konačno mišljenje kako funkcioniran poveznica između pivot tablica i njegovog korištenja u poduzećima.

2. OPĆENITO O PODUZEĆU AXEL, MICROSOFT EXCEL-U I PIVOT TABLICAMA

2.1. Knjižara „Axel“

Knjižara Axel osnovana je 1995. godine te je upisano u sudski registar u Splitu pod pravnim oblikom dioničko društvo s ograničenom odgovornošću ili skraćeno d.o.o. Osnivač je Goran Žanko, no trenutni vlasnik i direktor je Stipe Žanko, a poduzeće je 100% financirano domaćim kapitalom. Poduzeće Axel spada u mikro poduzeće i također broji 4 zaposlenika. Njeno sjedište je u Splitsko-dalmatinskoj županji u Sinju. Primarna djelatnost poduzeća Axel je prodaja školskog i uredskog materijala i fotokopiranje. Neke od dodatnih djelatnosti su:

- usluga diskoteka
- promidžba (reklama i propaganda)
- trgovačko posredovanje na domaćem i inozemnom tržištu
- proizvodnja i prodaja suvenira
- prodaja pirotheničkih proizvoda

Slika 1. Logo knjižare Axel

2.2. Microsoft Excel

Microsoft Excel je dio programskog paketa koji se naziva Microsoft Office, a služi za rješavanje problema matematičkog tipa pomoću tablica i polja koje je moguće povezivati različitim formulama te može poslužiti i za izradu jednostavnijih baza podataka. Njegova najčešća primjena je u uredima gdje služi za izradu troškovnika, obračuna i sl.

Posljednja i najmodernija verzija Microsoft Excela je Microsoft Excel 2016 te je ta verzija također dostupna u Microsoft Office 2016 verziji. Najranija verzija pojavila se 1995 godine te su se nakon toga pojavile slijedeće verzije koje prikazuju također godine izdavanja:

- Microsoft Excel 1995
- Microsoft Excel 1997
- Microsoft Excel 2003
- Microsoft Excel 2007
- Microsoft Excel 2010
- Microsoft Excel 2016

Pri spremanju Excelove datoteke dodaje se ekstenzija .xls no ako koristimo Excelovu proračunsku tablicu sprema se pod ekstenzijom .xml i kao Excelov predložak s ekstenzijom od .xlt. U ranim verzijama Excelovi programi su pisani makronaredbama čije su izjave imale sintaksu formule i nalazile se u ćelijama makro listova koje su pohranjene s ekstenzijom datoteke .xml.

Zaštita Excela je jako bitna jer ga mnoge kompanije koriste kako bi pohranjivali bitne podatke i radili razne kalkulacije te su česta pojava napad hackera, organizacija iz Engleske (Ujedinjenog Kraljevstva) pod kraticom GCHQ (Government Communications Headquarters) su izmislili alat pod nazivom Tornado Alley baš zbog zaštite podataka.

Slika 2. Microsoft Excel ikona.

2.2.1. Pivot Tablice

Pivot tablice ili izvorni naziv koji je izmislio Microsoft jest PivotTable su tablice koje sažimaju podatke u koje uključuju sumiranje, prosjeke ili neku druge statistike te kreiraju grupe podataka koje prikazuju neki veći značaj u takvom konačnom stanju. Pivot tablice organiziraju ili reorganiziraju te sve pododatke kako bi privukle pažnju korisniku i u krajnjem dale korisnu informaciju.

Knjiga „Pivot Table Data Crunching“ ukazuje da je Pito Salas osnivač i „otac pivot tablica“. Salas je prilikom rada na konceptu novog programa, on je napomenuo kako proračunske tablice imaju obrasce podataka. To je alat koji bi korisniku može pomoći u prepoznavanju ovih obrazaca te uz to i brzoj izgradnji naprednih modela podataka. Program koji bi to omogućavao se naziva Improv, a njegovi korisnici bi pohraniti i definirati skupove kategorija, a zatim promijeniti vlasničke preglede povlačenjem imena kategorija.

	A	B	C	D	E	F	G
1	Region	Gender	Style	Ship Date	Units	Price	Cost
2	East	Boy	Tee	1/31/2005	12	11.04	10.42
3	East	Boy	Golf	1/31/2005	12	13	12.6
4	East	Boy	Fancy	1/31/2005	12	11.96	11.74
5	East	Girl	Tee	1/31/2005	10	11.27	10.56
6	East	Girl	Golf	1/31/2005	10	12.12	11.95
7	East	Girl	Fancy	1/31/2005	10	13.74	13.33
8	West	Boy	Tee	1/31/2005	11	11.44	10.94
9	West	Boy	Golf	1/31/2005	11	12.63	11.73
10	West	Boy	Fancy	1/31/2005	11	12.06	11.51
11	West	Girl	Tee	1/31/2005	15	13.42	13.29
12	West	Girl	Golf	1/31/2005	15	11.48	10.67

Slika 3. Primjer izgleda Pivot tablice.

2.2.2. Korisničko sučelje Pivot Tablice

Korisničko sučelje Pivot Tablice je poprilično jednostavno i pristupačno, a njegov izgled je prikazan na sljedeći način.

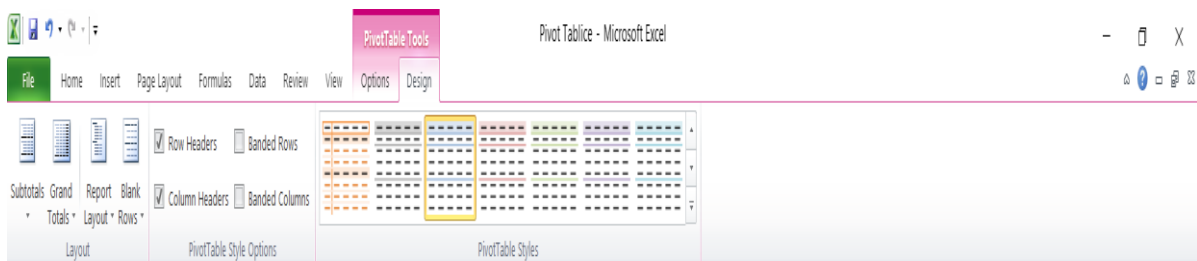

Slika 4. Korisničko sučelje Microsoft Excel Pivot Tablica (Options).

Kao što je prikazano na alatnoj traci za pivot tablice nalaze se 2 prozorčića a to su Options i Design. U Options se nalaze različite mogućnosti poput promjene naziva pivot tablica,

Refresh što služi za ažuriranje same pivot tablice ako se unose novi podatci, PivotChart koji služi za unos raznih grafikona za slikoviti prikaz podataka iz pivot tablica i sl.

Design prozorčić nudi mogućnosti promjene izgleda pivot tablice u različitim bojama ili da se ukupni sumirani podatci prikazuju samo za stupce ili samo za redove ili da se stavi jedan prazan redak ili stupac unutar tablice. Design prozorčić je prikazan na slijedećoj slici

Slika 5. Korisničko sučelje Pivot tablica (Design).

3. KONTROLIRANJE I RAČUNOVODSTVENA IZVJEŠĆA

3.1. Kontroliranje kao jedna od funkcija menadžmenta

Svakom poduzeću na svijetu je u cilju biti što uspješnije u poslovnom svijetu i da konstantno raste na tržištu kako bi na kraju postali lideri na tržištu. Kontroliranje je jedna od pet funkcija menadžmenta koja je usmjerena na analiziranje financijske stabilnosti poduzeća. Buble¹ definira kontroliranje kao proces u kojem se primjenom odgovarajućih aktivnosti provodi mjerenje i korekcija performansi sa svrhom ostvarenja postavljenih ciljeva poduzeća. Menadžerima poduzeća kontroliranje omogućava praćenje svih procesa koji se događaju unutar poduzeća i kako bi mogli provjeriti ostvarivaju li se unaprijed postavljeni ciljevi. Pet je osnovnih kriterija koje sustav kontroliranja mora ispuniti da bi bio efikasan, a to su:

- kompletnost
- pravodobnost
- objektivnost
- prihvatljivost
- povezanost s željenim rezultatima

3.2. Računovodstvena izvješća

U svim poduzećima postoje 3 temeljna financijska izvještaja koja njihovim analiziranjem vlasnici i menadžeri imaju uvid u potpunu financijsku situaciju poduzeća i prikazuje im u kojem smjeru kreće poduzeće. Tu spadaju:

- račun dobiti i gubitka
- izvješće o novčanom toku
- bilanca

---

¹ Buble, M.: Menadžment, op. cit., str. 585.

3.2.1. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka računovodstveno je izvješće koje prikazuje profitabilnost poslovnih operacije tijekom jedne godine te najčešće prikazuje prihode i rashode, uključujući poreze, tijekom promatranog razdoblja te razliku između prihoda i rashoda odnosno dobit ili gubitak. U slučaju kada su prihodi veći od rashoda tada poduzeće ostvaruje dobit, a ako su rashodi veći od prihoda to znači da je poduzeće ostvarilo gubitak. Kada su prihodi i rashodi jednaki tada poduzeće ne ostvaruje ni prihod ni rashod nego je poslovni rezultat za tu kalendarsku godinu nula. Postoje različiti načini kojim poduzeće može ostvariti pozitivan poslovni rezultat, a neki od njih su:

- povećanje prihoda više nego povećanje rashoda
- smanjenje rashoda više nego što se smanje prihodi
- povećanje prihoda, a rashodi ostanu nepromijenjeni
- smanjenje rashoda, a prihodi ostanu nepromijenjeni

3.2.2. Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanom toku ili cash flow prikazuje informacije o upotrebi gotovog novca i o njihovom izvoru tijekom promatranog razdoblja, te može predstavljati podlogu za planiranje budućih gotovinskih tokova i potreba za financiranjem. Drugi naziv za izvještaj o novčanom toku je izvještaj o gotovinskom tijeku koji se dijeli na 3 glavne aktivnosti:

- Investicijske aktivnosti - su rezultat investiranja i deinvestiranja u realnu imovinu te također dugoročnog investiranja i deinvestiranja u financijsku imovinu.
- Financijske aktivnosti – rezultat su prikupljanja novca za tekuće investiranje i poslovanje poduzeća i servisiranje preuzetih obveza.
- Poslovne aktivnosti - vezane su za tekuće poslovanje poduzeća i račune bilance koji se odnose na kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze te također i amortizaciju.

3.2.3. Bilanca

Bilanca ili Balance Sheet je računovodstveni izraz koji prikazuje stanje, imovinu i njene izvore na određeni dan. Postoje početna i završna bilanca, a one ovise kada se prikazuje odnosno da li se prikazuju na početku ili na kraju godine. Početno i završno stanje se mogu razlikovati na početku i na kraju godine zbog svih promjena koje se događaju tijekom obračunskog razdoblja. Promjene mogu biti kvantitativne i vrijednosne. Kvantitativne promjene su promjene u fizičkom obujmu određene stavke bilance, a vrijednosne promjene su nastale smanjenjem ili povećanjem vrijednosti pojedine stavke, a da se u tom razdoblju nije dogodila kvantitativna promjena. Na kraju obračunskog razdoblja, glavni cilj je da se aktiva i pasiva poduradaju odnosno mora :

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA}$$

Ova jednakost se naziva temeljna računovodstvena jednakost. Aktiva odnosno imovina se dijeli na kratkotrajnu imovinu i dugotrajnu imovinu, a da bi neka imovina spadala u kategoriju dugotrajne imovine ona mora ostati u poduzeću duže od jedne godine i nabavnu vrijednost veću od 3.500,00 HR. U dugotrajnu imovinu spadaju materijalna i nematerijalna imovina, financijska imovina i potraživanja. Kratkotrajna imovina je imovina koja se neće zadržati u poduzeću duže od godine dana i njena pojedinačna nabavna vrijednost je manja od 3.500,00 HRK te u nju spadaju zalihe, potraživanja, financijska imovina i novac u blagajni.

4. MIŠLJENJE VLASNIKA O TRENUTNOM STANJU PODUZEĆA

Svako poduzeće na svijetu postoji kako bi ostvarivalo dobit i pozitivne poslovne rezultate te im je cilj biti što više pozicioniran na tržištu, a u najboljem slučaju lider na tržištu. No premda svako poduzeće pokušava postati lider na tržištu, neki vlasnici i menadžeri nemaju takve aspiracije nego se zadovoljavaju kao sljedbenici. S takvim aspiracijama poduzeća polako stagniraju jer se prestane ulagati u marketing i druga nužna ulaganja se zanemaruju koja su prijeko potrebna kako bi poduzeće moglo funkcionirati na visokoj razini.

Poduzeće koje opisujem u ovom radu ima aspiracije i želi postati lider na lokalnom tržištu lider pa s vremenom i na državnom tržištu. Vlasnik poduzeća Axel ulaže sav potreban napor i trud u svoje poduzeće kako bi se postavljeni ciljevi ostvarili. Svakodnevno praćenje tržišta mu daje uvid u nekakve segmente poslovanja ostalih poduzeća te kako bi unaprijedio svoje poslovanje ili ispravio pogreške ako postoje unutar poduzeća.

Kontinuirano ulaganje u marketing svog poduzeća također pruža prednost na tržištu kako bi bio konstantno u očima trenutnih i potencijalnih kupaca kao vjerodostojno i kvalitetno poduzeće. No uz sve te napore svi vlasnici i menadžeri pokušavaju smanjiti svoje troškove unutar poduzeća i povećati prihode, a po tome se ni po čemu ne razlikuje vlasnik poduzeća kojeg opisujem u ovom radu.

4.1. Mišljenje vlasnika o prihodima

Prihodi su povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku povećanja imovine ili priljeva odnosno smanjenja obveza što ima za posljedicu povećanje glavnice. Svakom poduzeća je u cilju jest da im prihodi budu što veći jer to prikazuje na dobrobit i kvalitetu poslovanja. No svako poduzeće uvijek ima neke dijelove u kojima ne iskorištava svoje potpune kapacitete te samim tim ne iskorištava ni mogućnost za ostvarivanjem prihoda.

Vlasnika poduzeća Axel zanima razlog kako bi mogao ispuniti potpuni kapacitet svoje prodavaonice na maximum jer tijekom ljetnih mjeseci odnosno za mjeseci lipanj, srpanj i kolovoz njegovi prihodi su niži u odnosu na sve ostale mjeseci u godini.

4.2. Mišljenje vlasnika o rashodima

Rashodi su smanjenje ekonomskih koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku odljeva ili smanjenje imovine odnosno povećanje obaveza što za posljedicu ima smanjenje glavnice. Naravno svim poduzećima je cilj da se rashodi ili smanjuju ili da ostaju isti uz uvjet da se prihodi povećavaju. Razlika između uspješnih i neuspješnih vlasnika i menadžera je u tome koliko oni mogu smanjiti rashode na način da ne utječu na prihode ili poduzeće općenito, a pod tim se smatra da ne otpuštaju zaposlenike bez opravdanih razloga i smanjenje njihovih plaća, da ne utječu na imidž i prosperitet poduzeća.

Vlasnik poduzeća Axel želi smanjiti troškove električne energije, leasing-a na 3 automobila, te također štete-uništene robe koja se dogodi u poduzeću.

5. MICROSOFT EXCEL PIVOT TABLICE

U ovom poglavlju će se opisivati način na koji sam izradio Microsoft Excel Pivot Tablice kako bi prethodno navedenom poduzeću pomogao prikazati najbitnije izvore prihoda i rashoda koje sam vlasnik može kontinuirano pratiti. Ovo je jako efektivan i jednostavan način pristupu vrlo vrijednim podacima koji su jako bitni kontrolu poduzeća. Također će biti opisan način koji profesionalni računovodstveni uredi koriste Microsoft Excel za kontroliranje svojih klijenata na hrvatskom tržištu i u ostatku svijeta.

5.1. Računovodstveni programi u hrvatskoj i svijetu

U poslovnom svijetu često se može čuti od poduzetnika kako je lako pokrenuti posao no problem je kontinuirano poslovati i još teže konstantno rasti u poslovanju kako bi bili što uspješniji na tržištu. Početna i osnovna ideja malog poduzetnika je da se usredotoči na realizaciju poslovnog plana i uloži sve napore u svoju odabranu djelatnost koju obavlja, a sve računovodstvene stvari ostavi specijaliziranim osobama i računovodstvenim uredima koje obavljaju te usluge.

Problem nastaje u trenutku kada tvrtke koje se bave računovodstvom imaju previše klijenata i samim tim imaju previše obaveza pa kada je poduzetniku potrebna neka informacija koja mu može znatno poboljšati poslovanje ona mu nije dostupna i to poduzeće ne napreduje već je potencijalno stagniranje poduzeća. U takvom slučaju veliku prednost Microsoft Excela koji malim poduzetnicima može pružiti jednostavan i brz uvid u informacije koje mogu biti ključne za poduzeće i poduzetnika.

Neki od računovodstvenih programa koji se koriste u hrvatskim računovodstvenim uredima su: Pantheon, Pantheon „Zeus“, „Korp“, Synesis i Synesis PRO.

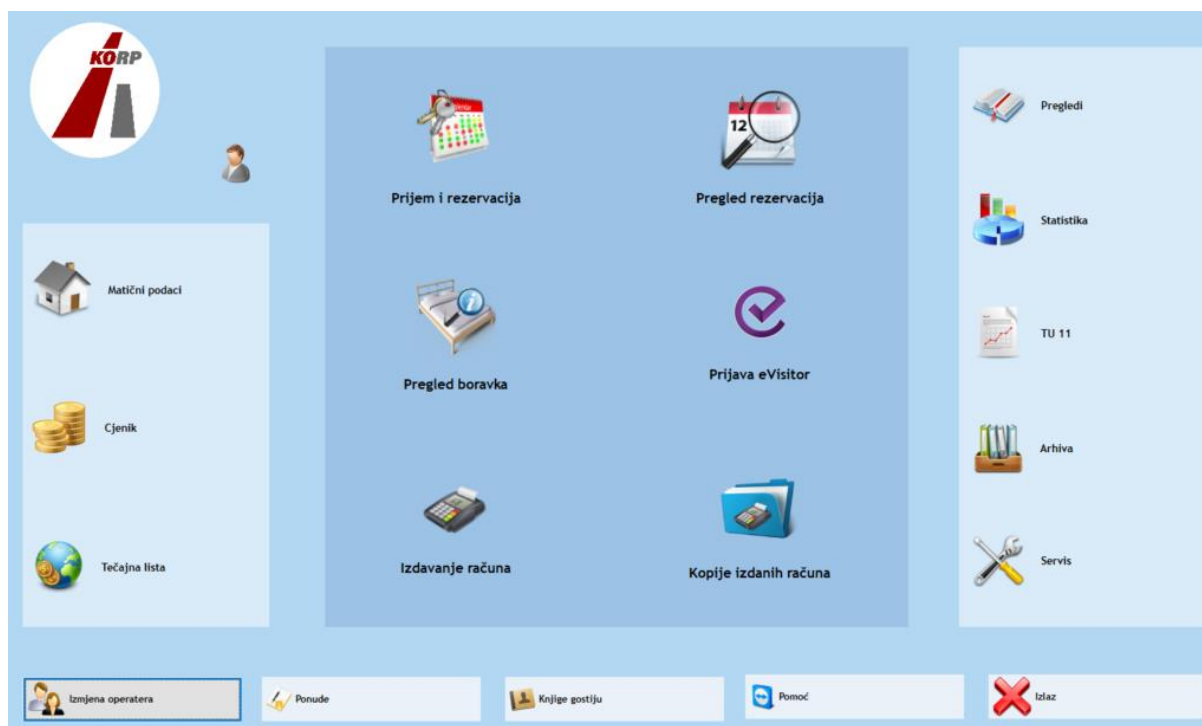
Na sljedećim slikama biti će prikaz nekih od navedenih računovodstvenih programa.

Poz.	Ident	Naziv	Količina	Mj	Cijena/Mj	Popust %	PDV	Skladnišna cijena	Bez PDV-a	Iznos PDV	Ukupno
1	JABUKE	jabuke	10,0000	kg	5,6000	0,0000	SR	5,6000	56,0000	14,0000	70,0000
2	JAGODE	jagode	20,0000	kg	13,2900	0,0000	SR	13,2900	265,8000	66,4500	332,2500
3	00005	Paradajz_konz	25,0000	kg	6,4700	0,0000	SR	6,4700	161,7500	40,4375	202,1875
4	JAMNICA 1L	Jamnica 1L (bc	30,0000	KOM	2,5500	0,0000	SR	2,5500	76,5000	21,4200	97,9200
5	JAMNICA 2L	jamnica 2l	30,0000	KOM	3,0000	0,0000	SR	3,0000	90,0000	37,5000	127,5000
6	BANANA	banana	16,0000	KOM	5,6100	0,0000	SR	5,6100	89,7600	30,4400	120,2000
7	GEL ZA TUŠIRANJE	Gel za tuširanje	31,0000	KOM	7,6300	0,0000	SR	7,6300	236,5300	59,1325	295,6625
8	DEZODORANS	dezodorans	25,0000	KOM	20,0000	0,0000	SR	20,0000	500,0000	125,0000	625,0000
9	SAPUN	SAPUN	39,0000	KOM	2,9000	0,0000	SR	2,9000	113,1000	28,2750	141,3750

Ukupno HRK: 1.589,4400 | Popust HRK: 0,0000 | PDV HRK: 422,6550 | **2.012,10 HRK**

Slika 6. Izgled Pantheon računovodstvenog programa.

S prethodne fotografije vidljivo je da je poprilično pregledani usavršen Panthen program za neometan rad u računovodstvu i računovodstvenim uredima.

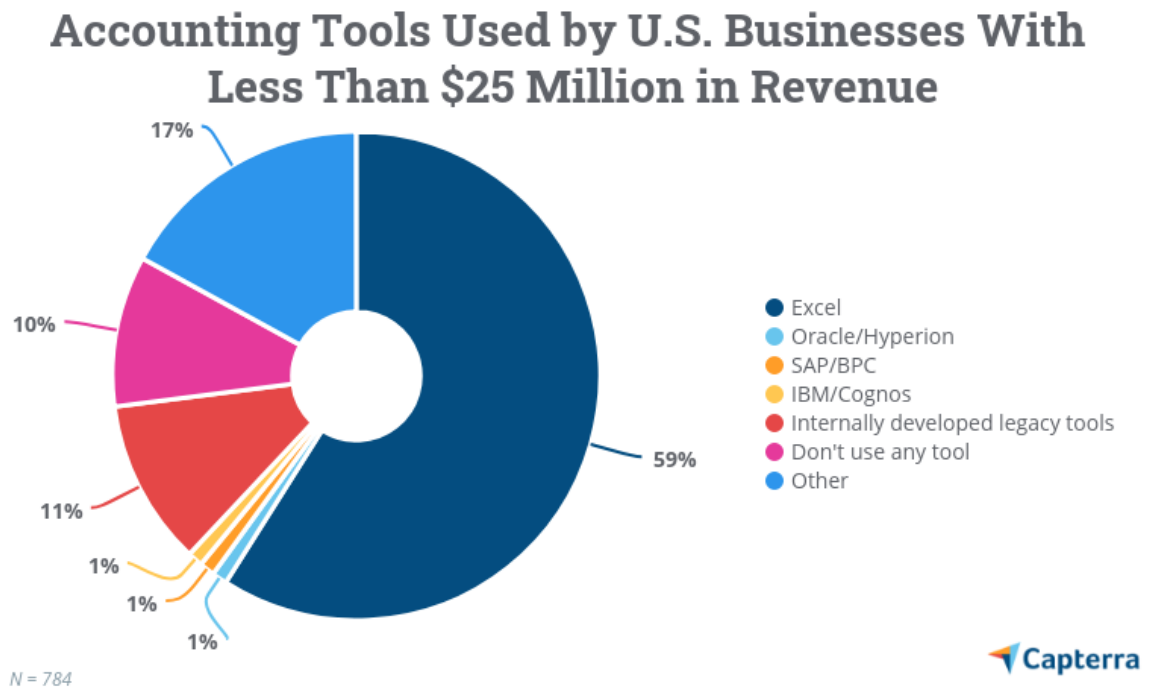

Slika 7. Izgled „Korp“ računovostvenog programa.

Računovodstveni program „Korp“ je proizvod Splitske tvrtke Infokom te je jedan od prvih izvornih Windows računovodstvenih sustava na tržištu.

Svi prethodno navedeni programi su razvijeni od strane računovodstvenih i informatičkih stručnjaka i oni su svi savršeni za rad u računovodstvu, upravljanjem proizvodnje, menadžerskog izvještavanja i analitike no oni svi imaju cijenu koja je možda za male poduzetnike prevelika. U tom slučaju Microsoft office Excel pruža poduzetniku također uvid u te sve podatke te sam poduzetnik može pratiti i mijenjati podatke unutar određenih kategorija.

Naspram svih navedenih računovodstvenih sustava koji su najviše zastupljeni na hrvatskom tržištu, Microsoft Excel korsi i dalje većinski dio cijelog tržišta zbog svoje cijene koja je uvelike niža od verificiranih te zbog svojih raznovrsnih mogućnosti koje su dostupne u njemu. Slijedeći graf prikazuje koji se sve programi koriste u malim i srednjim tvrtkama u računovodstvene tvrtke.

Slika 8. Prikaz računovodstvenih programa u američkim poduzećima.

S prethodnog grafa možemo primjetiti kako čak 59% poduzeća na cijelom američkom tržištu koristi Microsoft Exceli to ukazuje koliko je efikasan i efektivan za male poduzetnike. Pivot tablice su također jako korisne posebno za knjigovodstvo jer sumiraju velike količine podatka i prikazuju ih na jako koristan način.

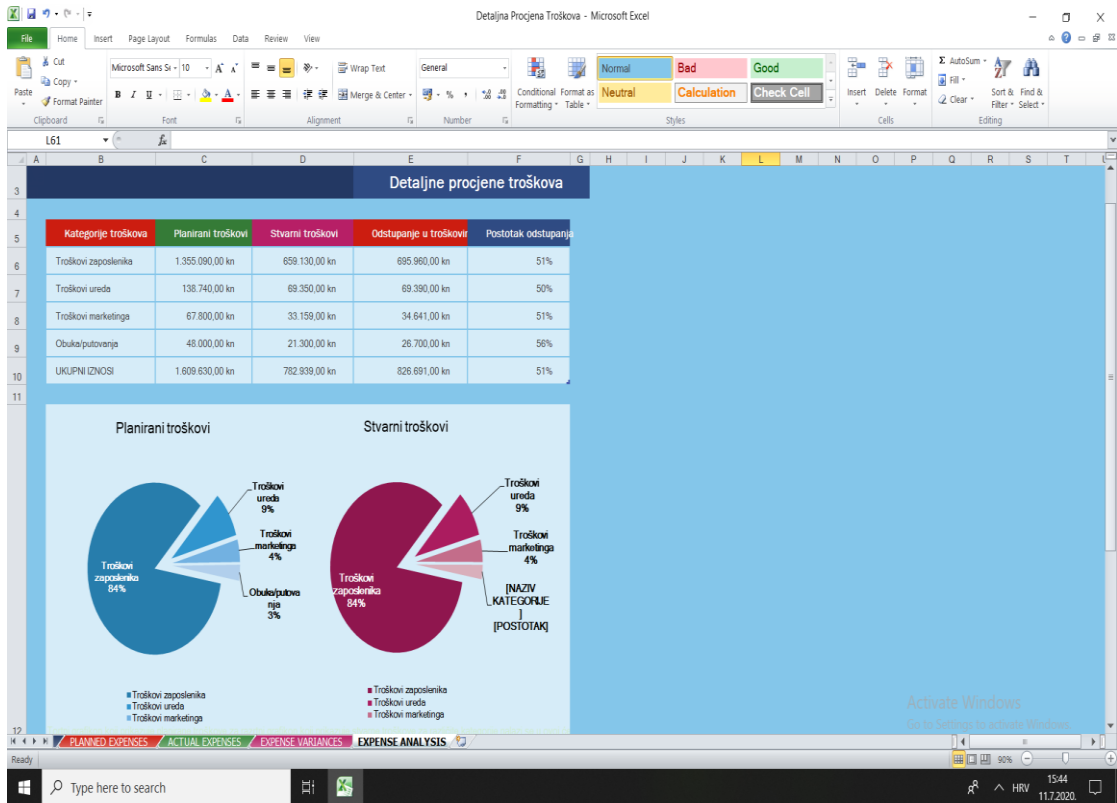
5.2. Primjer korištenja Microsoft Excela u svrhu praćenja financija/računovodstva

Postoje razni načini kojima se može prikazati finacijska situacija ili voditi knjigovodstvo putem Microsoft Excel programa, posebice za male i srednje poduzetnike i tvrtke . Cilj tih poduzetnika je da na što jeftiniji i jednostavniji način dođu do jako bitnih informacija kojim će povećati konkurentnost na tržištu. U Hrvatskoj poduzetnici čak 87,1% malih i srednjih poduzetnika ne koristi nikakve programe osim Microsoft Excela dok samo 12,9% se oslanja na CRM (Customer Relation Management) te opisuju CRM kao skup alat za upravljanjem poslovanjem.

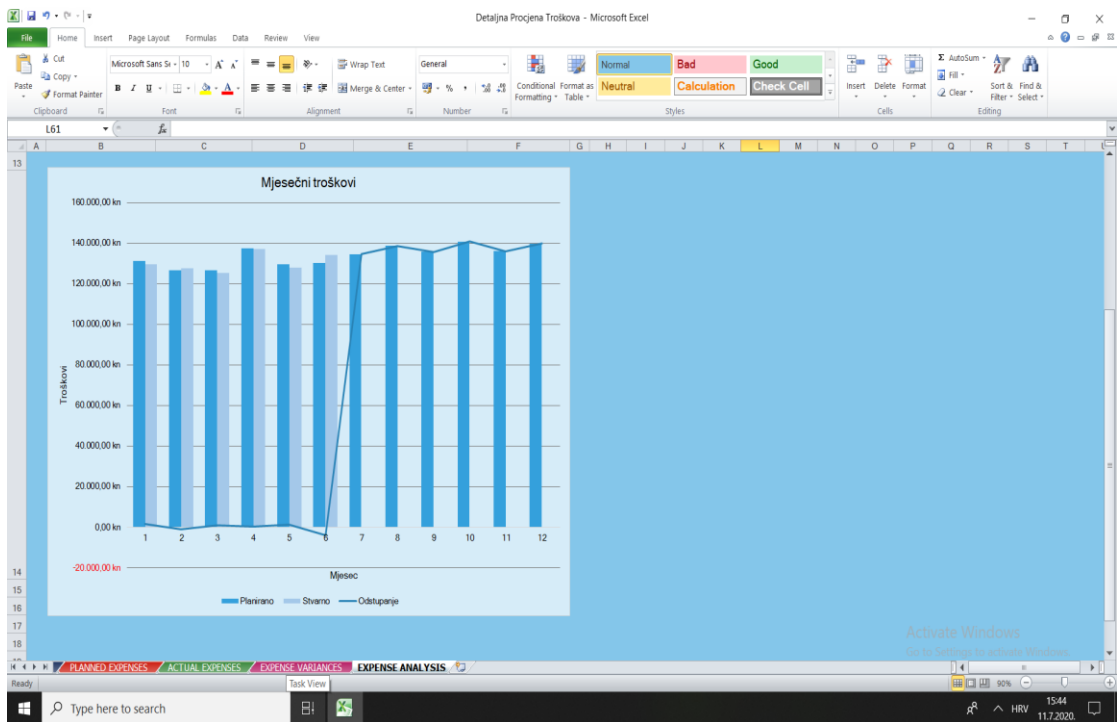
Microsoft Excel na jako pregledan način može prikazati detaljne procjene troškova na primjer da ih prikazuje putem postotaka koji prikazuju nekakva odsutapnja od prijašnjeg stanja ili prosjeka, da prikazuje putem stupičastih grafova gdje se mogu uspoređivati troškovi iz različitih odjela poput administrativnog odjela i proizvodnog odjela ili da se uspoređuju troškovi tekuće i prethodne godine.

Jedna od češće korištene vrste grafova je kružni graf (pise chart) koji može prikazati kroz postotke prikazati koji troškovi zauzimaju najveći dio i koliko ostali zauzimaju.

U svrhu praćenja troškova svojih zaposlenika i njihovih radnih mjesta i njihovih odjela također je Excel jako koristan jer jednostavno podijeli svaki dio zasebno te može prikazivati svaki mjesec posebno ili se to sve može sumirati za tu određeni godinu koja se razmatra. Sve prethodno navedeno će biti prikazano na slijedećih nekoliko slika.

Slika 9. Microsoft Excel Pie Chart.

Slika 10. Microsoft Excel stupičasti graf.

ODSTUPANJE U TROŠKOVIMA													
	SUJ	VELJ	OŽU	TRA	SVI	LIP	SRP	KOL	RUJ	LIS	STU	PRO	GODINA
Troškovi zaposlenika													
Plaće	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	-500,00 kn	-500,00 kn	-500,00 kn	87.500,00 kn	92.400,00 kn	92.400,00 kn	92.400,00 kn	92.400,00 kn	92.400,00 kn	548.000,00 kn
Doprinosi	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	-135,00 kn	-135,00 kn	-135,00 kn	23.625,00 kn	24.948,00 kn	24.948,00 kn	24.948,00 kn	24.948,00 kn	24.948,00 kn	147.960,00 kn
Podzbroj	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	-635,00 kn	-635,00 kn	-635,00 kn	111.125,00 kn	117.348,00 kn	117.348,00 kn	117.348,00 kn	117.348,00 kn	117.348,00 kn	695.960,00 kn
Troškovi ureda													
Najam ureda	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	9.800,00 kn	9.800,00 kn	9.800,00 kn	9.800,00 kn	9.800,00 kn	9.800,00 kn	58.800,00 kn
Plin	-4,00 kn	-30,00 kn	15,00 kn	-130,00 kn	13,00 kn	12,00 kn	100,00 kn	100,00 kn	100,00 kn	100,00 kn	400,00 kn	400,00 kn	1.075,00 kn
Struja	12,00 kn	22,00 kn	32,00 kn	1,00 kn	-6,00 kn	10,00 kn	300,00 kn	300,00 kn	300,00 kn	300,00 kn	300,00 kn	300,00 kn	1.871,00 kn
Voda	5,00 kn	7,00 kn	6,00 kn	4,00 kn	6,00 kn	4,00 kn	40,00 kn	40,00 kn	40,00 kn	40,00 kn	40,00 kn	40,00 kn	272,00 kn
Telefon	26,00 kn	15,00 kn	-15,00 kn	5,00 kn	5,00 kn	30,00 kn	250,00 kn	250,00 kn	250,00 kn	250,00 kn	250,00 kn	250,00 kn	1.566,00 kn
Pristup internetu	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	180,00 kn	180,00 kn	180,00 kn	180,00 kn	180,00 kn	180,00 kn	1.080,00 kn
Uredski pribor	-56,00 kn	58,00 kn	40,00 kn	-21,00 kn	-56,00 kn	-40,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	1.125,00 kn
Sigurnost	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	600,00 kn	600,00 kn	600,00 kn	600,00 kn	600,00 kn	600,00 kn	3.600,00 kn
Podzbroj	-17,00 kn	72,00 kn	78,00 kn	-141,00 kn	-38,00 kn	16,00 kn	11.470,00 kn	11.470,00 kn	11.470,00 kn	11.470,00 kn	11.770,00 kn	11.770,00 kn	69.390,00 kn
Troškovi marketinga													
Hostiranje web-mjesta	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	500,00 kn	500,00 kn	500,00 kn	500,00 kn	500,00 kn	500,00 kn	3.000,00 kn
Ažuriranje web-mjesta	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	-500,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	1.000,00 kn	1.500,00 kn
Priprema materijala	200,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	-500,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	5.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	5.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	9.700,00 kn
Ispis materijala	100,00 kn	-300,00 kn	100,00 kn	100,00 kn	-400,00 kn	-20,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	820,00 kn
Marketinški događaji	200,00 kn	-200,00 kn	-200,00 kn	300,00 kn	500,00 kn	-300,00 kn	2.000,00 kn	5.000,00 kn	2.000,00 kn	2.000,00 kn	2.000,00 kn	5.000,00 kn	18.300,00 kn
Razni izdaci	55,00 kn	44,00 kn	77,00 kn	-23,00 kn	13,00 kn	-45,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	200,00 kn	1.321,00 kn
Podzbroj	555,00 kn	-456,00 kn	-23,00 kn	-123,00 kn	113,00 kn	-825,00 kn	8.100,00 kn	6.100,00 kn	3.100,00 kn	8.100,00 kn	3.100,00 kn	6.900,00 kn	34.541,00 kn

Slika 11. Prikaz troška zaposlenika i njihovih odjela po mjesecima u Microsoft Excelu.

Kao što je vidljivo na prethodnim slikama možemo vidjeti da je Microsoft Excel jako koristan za praćenje financijskog dijela ili računovodstvenog dijela poduzeća te je uz to jednostavan za rad i efikasan što početnim poduzetnicima ima izuzetnu vrijednost što mogu pratiti razvitak svog poduzeća.

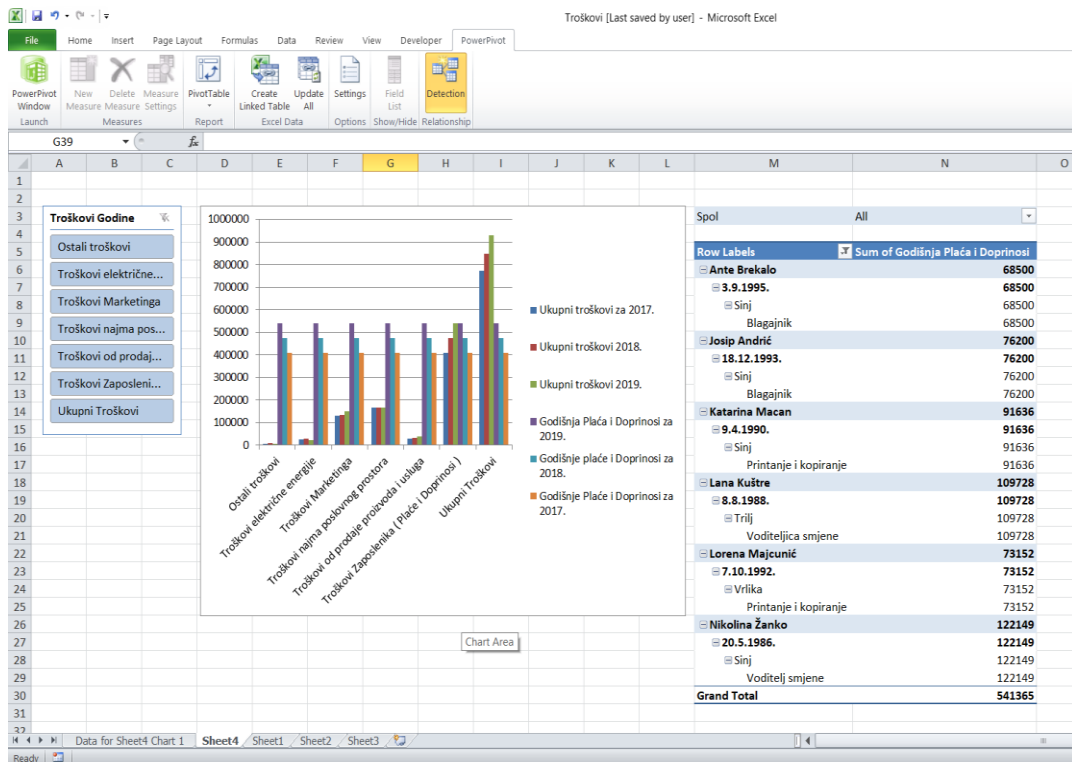
5.3. Prikaz poslovanja knjižare „Axel“ putem Microsoft Excela

U cilju da vlasniku poduzeća pomognem kako bi sam mogao pratiti stanje svoje knjižare bez kontaktiranja računovodstvenog ureda jer bi na taj način pravovremeno imao informacije koje mu mogu poboljšati poslovanje knjižare. Najviše ga zanima konstantan rast troškova zaposlenika iz godine u godinu i kako se on odražava na ukupne troškove, te dobit po mjesecima. Koristio sam Microsoft Excel Pivot tablice i Power Pivot kako bi lakše izradio njegove zahtjeve i kako bi mu bilo jednostavnije za uspoređivanje jedne s drugim podacima.

Power Pivot je alat za stvaranje podatkovnih modela, uspostavljanje odnosa i stvaranje izračuna. Powerpivot ima mogućnost stvaranja velikih skupova podataka, složenih odnosa te složenih ili jednostavnih izračuna, a sve to u okruženju s visokim performansama i u poznatom okruženju programa Excel. On je samo jedan od tri alata koja su na raspočaganju unutar Excela; Power Pivot, Power Query, Power View. Power Pivot je poprilično jednostavan za korištenje poput Pivot Tablica no jako koristan ako se pravilno njim koristi,

Na slijedećih nekoliko fotografija prikazat ću kako sam koristio Microsoft Excel Pivot tablice i Power Pivot kako bi prikazao odnos rasta troškova zaposlenika što uključuje njihove plaće i doprinose na njihove plaće te ukupne troškove cijelog poduzeća u posljednje 3 godine (2017., 2018. i 2019.).

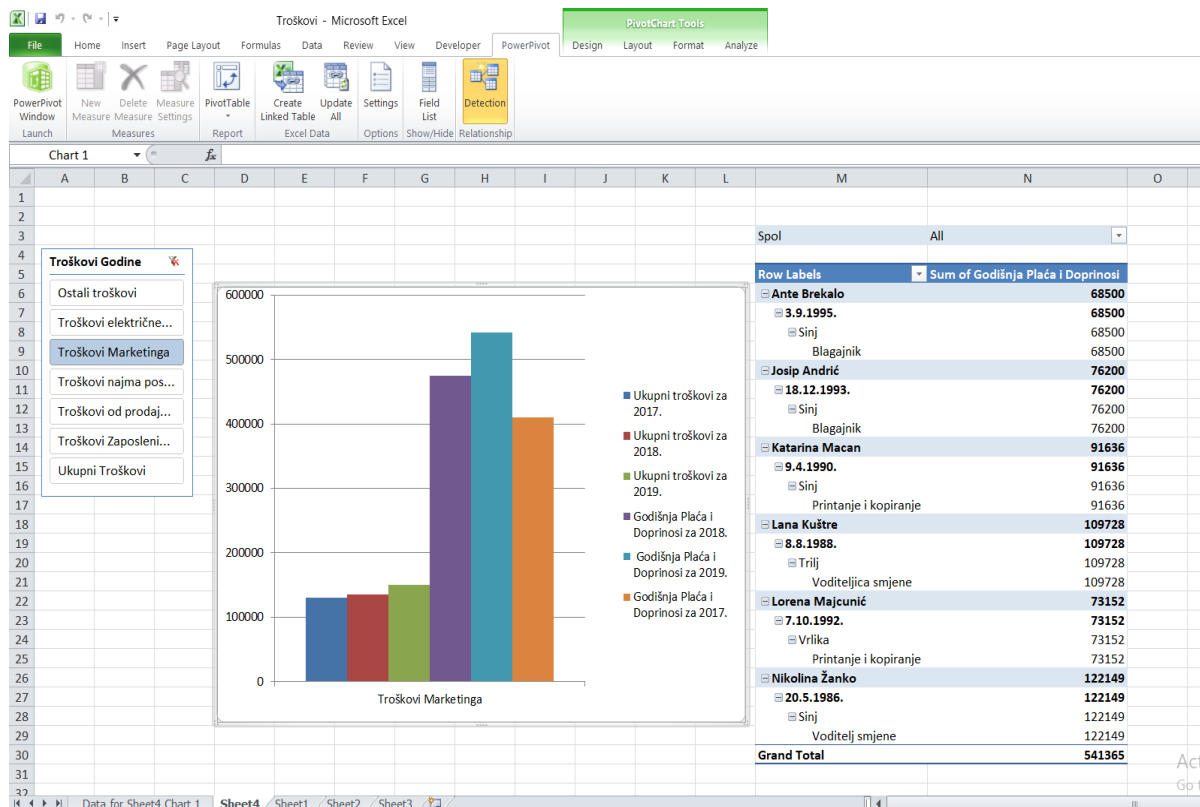
Prvo sam početne podatke za troškove zaposlenika i njihove ukupne troškove prebacio u Power Pivot i povezo podatke na način da sam koristeći opciju „Create Relationship“ spojio troškove zaposlenika za promatrane 3 godine spojio s ukupnim troškovima. Nakon toga sam napravio graf koristeći te podatke na način da stalno prikazuje ukupne troškove zaposleničkih plaća i doprinose na plaće te ih uspoređuje sa svim ostalim troškovima po izboru što je prikazano na slijedećom slici.

Slika 12. Prikaz odnosa Ukupnih Troškova i Troškova plaća i doprinosa na plaće.

Na temelju prethodne slike grafa možemo zaključiti kako veliki problem knjižari Axel predstavljaju zaposleničke plaće. Razlog konstantnog rasta plaća zaposlenika je što okolne knjižare dižu plaću svojim zaposlenicima te također knjižara mora pratiti taj trend kako njihovi zaposlenici nebi bili nezadovoljni ili na kraju napustili poduzeće. Kako bi smanjili svoje zaposleničke troškove ili kratkoročno samo zaustavili rast zaposleničkih plaća postavili bi prosječnu plaću koja bi bila riješenje za nekontrolirani rast troškova. Samim smanjenjem tih troškova poduzeće bi uštedjelo godišnje oko 65 623,00 kn što bi moglo uložiti u svoje uređenje, obnoviti nekakve zastarjelu imovinu ili vratila svojim zaposlenicima putem božićnica ili kupnjom neke vrste poklona za rođendan i slično što bi motiviralo radnike na rad.

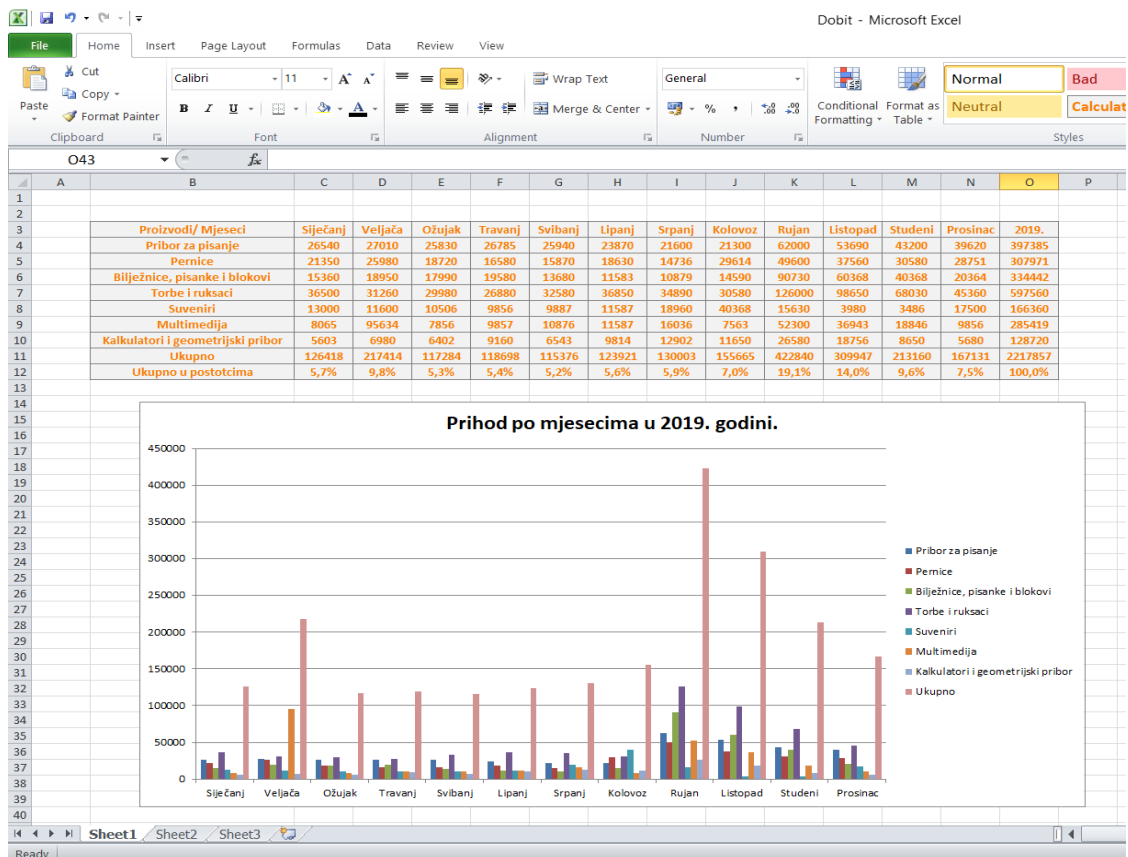

Slika 13. Usporedba Troškova Marketinga i Troškova zaposlenika.

Na temelju prikazanog grafa vidimo prikaz 2 najveća troška koja knjižara Axel ima, a to su troškovi marketinga i troškovi zaposlenika. Kao što je prethodno navedeno i objašnjeno kako smanjiti troškove zaposlenika, troškove marketinga bi također bilo poželjno smanjiti na način da se ne samnji oglašavanje već da se čak i poveća oglašavanje al na što efikasniji način. Jedna od mogućnosti je što veće ulaganje je oglašavanje putem interneta koje je jednostavnije, pristupačnije i na kraju jeftinije za razliku od izrade kataloga i plaćanjem raznih javnih površina kako bi se oglasili. Na taj način bi se smanjili troškovi marketinga koji su nepotrebni, a poduzeće bi se nastavilo oglašavati kako bi privukli nove potencijalne kupce.

Na sljedećoj slici ću prikazati dobit poduzeća koju je također vlasnik zatražio da mu prikažem putem Microsoft Excela kako bi mu bio dostupan u svako vrijeme kada zatraži to bez ikakvog čekanja koje bi ga možda očekivalo ako se obrati računovodstvenom uredu. Microsoft Excel je također jako koristan za prikazivanje takve vrste podataka putem raznih grafova.

Slika 14. Prikaz prihoda od prodaje proizvoda u 2019. godini u poduzeću Axel.

Iz prikazanih podataka vidljivo je kako donose najveći profit knjižari kroz cijelu godinu i da je Rujan mjesec kada se dogodi najveći profit u odnosu na ostale mjesece u godini. Kako bi podigli prodaju ostalih proizvoda koji pridonose najmanji profit knjižari poput suvenira i kalkulatora i gemoetrijskog pribora, tim proizvodima će biti dodijeljeni popusti iz razloga što kalkulatori i suveniri nemaju potrebu mijenjanja poput ostalih proizvoda. Istraživanjem smo zaključili kako školarci svake godine kupuju nove ruksake dok kalkulatore, geometrijski pribor i kalkulatore ne mijenjaju toliko često te iz tog razloga ćemo nastojat dodijeljivanjem popusta nastojat podignuti njihovu prodaju te samim tim i profit.

Razlog zašto mjesec Rujan ima najveću prodaju proizvoda i najveće profite jest taj što u tom periodu počinju osnovne i srednje škole i školarci maosvno kupuju pribore koji su prikazani na prethodnoj slici, dok je Svibanj mjesec s najmanjom prodajom iz raloga što osnovne i srednje škole tada završavaju i školarci nemaju više potrebu za priborom za školu. Cilj uvesti neke nove proizvode u asortiman poput prodaje duštvenih igara koje bi školarci mogli potencijalno kupiti iz razloga što će zbog dodatnog slobodnog vremena moći družiti se i zabavljati tim igrama te bi se potencijalno na taj način pogiao profit u mjesecu Svibnju.

Svi navedeni podatci služe kao odlična podloga za upravljanje resursima poduzeća koje će vlasnik raspodijeliti na način da se riješe problemi koji se trenutno stvaraju u poduzeću i da će se njihovim riješenjem ostvarivati veći uspjeh u budućnosti psolovanja knjižare Axel.

6. ZAKLJUČAK

U ovom radu prikazana i opisana je kombinacija Microsoft Excel Pivot Tablica i kontroliranja poduzeća namijenjena primarno menadžerima i vlasnicima poduzeća da mogu imati jednostavan uvid u sve značajnije podatke i funkcije koje se nalaze i odvijaju unutar poduzeća.

Kombinacija suvremene tehnologije i ekonomije odnosno poduzetništva je neizbježna i sva uspješna poduzeća već sada masovno ulažu u tehnologiju svog poduzeća kako bi pratili konkurenciju i kako bi njihovo poduzeće ostvarivalo maksimalne rezultate.

Poduzeće koje opisujem u ovom radu također konstantno ulaže u svoje procese i tehnologiju najviše koliko mogu te smatram da je budućnost poduzeća Axel na tržištu jako dobra i da bi kroz nekoliko godina mogli postati lider na trenutnom tržištu na kojem posluju.

7. LITERATURA

Knjige:

1. Matić, I., Pavić, I., Mateljak, Ž., (2009): Menadžment: Priručnik za nastavu (2. izmijenjeno izdanje)

Izvor s interneta:

<https://onetius.com/course/UZFOI2017/lessons/562>

https://en.wikipedia.org/wiki/Microsoft_Excel

https://en.wikipedia.org/wiki/Pivot_table

<https://blog.capterra.com/using-excel-accounting/>

<https://templates.office.com/hr-hr/upravljanje-financijama>

<https://www.poslovní.hr/>

<https://support.microsoft.com/hr-hr/office/power-pivot-%E2%80%93-pregled-i-u-%C4%8Denje-f9001958-7901-4caa-ad80-028a6d2432ed>

Slike:

Slika 1. Logo knjižare Axel

Slika 2. Microsoft Excel ikona.

Slika 3. Primjer izgleda Pivot tablice.

Slika 4. Korisničko sučelje Microsoft Excel Pivot Tablica (Options).

Slika 5. Korisničko sučelje Pivot tablica (Design).

Slika 6. Izgled Pantheon računovodstvenog programa.

Slika 7. . Izgled „Korp“ računovostvenog programa.

Slika 8. Prikaz računovodstvenih programa u američkim poduzećima.

Slika 9. Microsoft Excel Pie Chart.

Slika 10. Microsoft Excel stupičasti graf.

Slika 11. Prikaz troška zaposlenika i njihovih odjela po mjesecima.

Slika 12. Prikaz odnosa Ukupnih Troškova i Troškova plaća i doprinosa na plaće.

Slika 13. Usporedba Troškova Marketinga i Troškova zaposlenika.

Slika 14. Prikaz prihoda od prodaje proizvoda u 2019. godini u poduzeću Axel.

8. SAŽETAK

U ovom završnom radu opisuje se korištenje računalnog programa Microsoft Excel Pivot Tablica kako bi se prikazalo kontroliranje procesa unutar poduzeća. Cilj prikazivanja podataka ovim putem jest pojednostavljenje pristupa ključnim informacijama u što kraćem vremenskom periodu. Kontroliranje, kao jedna od 5 funkcija menadžmenta služi za analiziranje financijskih podataka stoga je jako bitno da poduzeće pomno prati svoju financijsku situaciju jer u današnjem poslovnom svijetu svaki podatak koji nudi i najmanju prednost na tržištu ima velik značaj za poduzeće. Korištenje tehnologije u poduzećima može pružiti velik iskorak na tržištu kako bi vlasnici i manageri što efikasnije i efektivnije donosili prave odluke i samim tim vodili poduzeće prema uspjehu. U praktičnom dijelu rada opisivao sam kako putem Microsoft Excel Pivot Tablica i Power Pivota se može upravljati manjim poduzećem. Ova 2 programa su omogućila vlasniku kombinaciju podataka na način da što jednostavije prikaže financijska područja koja stvaraju probleme u poslovanju i njihovo potencijalno rješenje. Sam dokaz da tehnologija ima sve veću ulogu u poslovnom svijetu očito je kako su Microsoft Excel Pivot Tablice jako koristan program koji pruža sve potrebne podatke vlasnicima i ovlaštenim osobama za pregledavanje tih podataka. Jedna od najvećih posebnosti Microsoft Excel Pivot Tablica jest ta što je iznimno jednostavno koristiti se njime što znači da se ne mora ulagati veliki napor kako bi se naučilo koristiti tim programom i u kratkom vremenu se mogu početi generirati značajni podatci i informacije za poduzeće.

Ključne riječi: Microsoft Excel Pivot Tablice, Kontroliranje, analiziranje financijskih podataka, Power Pivot

9. SUMMARY

This final paper describes use of Microsoft Excel Pivot Table computer program to show the control of processes within an enterprise. The goal of presenting data in this way is to simplify access to key information in the shortest possible time. Controlling, as one of the 5 functions of management, serves to analyze financial data, so it is very important that company closely monitors its financial situation, because in today`s business world, any data that offers the slightest advantage in the market is of great importance to the company. The use of technology in companies can provide major breakthrough in the market so that owners and managers can make the right decisions as efficiently and effectievly as possible and thus lead the company to success. In the practical part of the paper, I described how a smaller company can be managed through Microsfot Excel Pivot Tables and power Pivot. These 2 programs have enabled the owner to combine the data in sicha a way as to present as easily as possible the financial areas that create business problems ant their potential solution. The very proof that technology is playing an increasing role in the bussines world is obvious as Microsoft Excel Pivot Tables are a very useful program that provides all the necessary data to the owners and authorized persons to view that data. One of the biggest features of Microsoft Excel Pivot Spreadsheet is that it is extremely easy to use, which means that you do not have to put much effort to learn how to use this program and in a short time can begin to generate significant data and information for the company.

Keywords: Microsoft Excel Pivot Spreadsheets, Controlling, analyzing financial data, Power Pivot